

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شاهرود

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

شیوه نامه آموزش الکترونیکی (ترکیبی تلفیقی)

برگرفته از آیین نامه آموزش ترکیبی - تلفیقی

مصوب هشتاد و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۱/۸/۲۹

شیوه نامه آموزش الکترونیکی (ترکیبی تلفیقی)

تدوین کنندگان :

ربابه زروج حسینی

دکتر کلثوم دلدار

ساناز حاج حسنی

شیوه نامه آموزش ترکیبی تلفیقی (صفحه ۸ تا ۱۲)

شیوه نامه آموزش ترکیبی - تلفیقی

مقدمه :

یادگیری ترکیبی یک روش طراحی آموزشی است که به طور راهبردی و موثر طیفی از یادگیری های حضوری و الکترونیکی را در هم تلفیق میکند. در این روش آموزشی بر دو مفهوم تلفیق موثر فناوری های آموزشی و ایجاد تجارب یادگیری فعال برای دانشجویان تاکید میشود.

ماده ۱ : اهداف

هدف کلی :

ارتقاء فرآیند یاددهی - یادگیری با استفاده از فناوری نوین (TEL)

اهداف اختصاصی :

- ۱- توسعه توانمندی اساتید(دانش- نگرش- مهارت) در زمینه بکارگیری TEL در فرآیند یاددهی یادگیری
- ۲- توسعه توانمندی فراگیران(دانش- نگرش- مهارت) در استفاده از فناوری های نوین (TEL)
- ۳- ایجاد انگیزه در اساتید در استفاده از فناوری نوین
- ۴- توسعه توجه اساتید به نحوه یادگیری نسل جوان
- ۵- توسعه توانمندی اساتید در روشهای آموزشی به روز
- ۶- توسعه توانمندی اساتید در روشهای ارزشیابی الکترونیکی
- ۷- توسعه زیرساختهای مناسب برای آموزشی الکترونیکی ترکیبی
- ۸- بهبود توجه مسئولین آموزشی به اهمیت آموزش الکترونیکی ترکیبی
- ۹- توسعه تشویق و ترغیب اساتید استفاده کننده از آموزش ترکیبی تلفیقی
- ۱۰-افزایش اختصاص بودجه در زمینه فراهم سازی بستر و تجهیزات لازم برای پشتیبانی از آموزش ترکیبی - تلفیقی

۱۱-ارزیابی مستمر اثربخشی روشهای آموزش ترکیبی و بهروزرسانی شیوهنامه بر اساس بازخوردها و پیشرفت های فناوری

۱۲- تشویق به استفاده از منابع آموزشی باز (Open Educational Resources) و نوآوری‌های آموزشی در

حوزه علوم پزشکی

ماده ۲: تعاریف

آموزش الکترونیکی

فناوری آموزش یا یادگیری الکترونیکی (Electronic Learning (e-learning) شیوه‌ای برای طراحی، تدوین و ارائه آموزش و ارزشیابی آن است که از قابلیت‌ها و امکانات الکترونیکی برای کمک به یادگیری بهره‌گرفته می‌شود. آموزش الکترونیکی استعاره‌ای برای محیط‌های آموزش و یادگیری با محور قرار دادن فراگیران به جهت تحقق یادگیری آموزش الکترونیکی از فناوری شبکه گسترده جهانی می‌باشد (Word Wide Web) ولی به هیچ وجه به آن محدود نمی‌شود. در عرصه آموزش الکترونیکی علاوه بر آموزش بر مبنای وب، آموزش غیر حضوری، آموزش از راه دور، بازآموزی و خودآموزی و آموزش بر مبنای یارانه (Computer Based Training) نیز می‌توانند مطرح شوند.

e-learning یا آموزش الکترونیکی :

حرف e در آموزش الکترونیکی از دیدگاه کاربران چنین تعبیر می‌شود :

الکترونیکی electronic

اکتشاف exploration

تجربه experience

سرگرمی و مشغولیت engagement

سهولت استفاده easy of use

اعطای قدرت انتخاب empowerment

آموزش آنلاین (همزمان) :

به آن دسته از آموزش‌هایی اطلاق می‌شود که زمان در آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و دقیقاً شبیه سازی شده یک کلاس آموزشی است که در آن زمان شروع و پایان کلاس دارای اهمیت است .

آموزش آفلاین (غیر همزمان) :

آموزش آفلاین به آن دسته از آموزش هایی گفته می شود که زمان یادگیری برای فراگیران تعریف نشده است افراد با توجه به زمان بندی دلخواه خود می توانند آموزش ببینند .

محتوای الکترونیکی :

محتوای الکترونیکی در آموزش مجازی به محتواهایی اطلاق میشود که در قالب MPH یا ویدئو یا موشن گرافیک ، فلش و .... تولید میشود. در تولید محتوای آموزش الکترونیکی ، مدرس ، سناریو نویس آموزشی ، گرافیک کار و متخصص حوزه در تولید محتوا مشارکت دارند.

آموزش آنلاین (مجازی) :

آموزش مجازی یا Virtual Learning یکی از انواع آموزشی است که طی آن فرادهنده و فراگیر در یک زمان مشخص وارد کلاس مجازی شده و در یک محیط مجازی با یکدیگر تعامل برقرار می کنند.آموزش مجازی نقطه عطف و همگرایی آموزش و اینترنت است.

یادگیری ترکیبی (Blended learning) :

یک راهبرد آموزشی مبتنی بر ترکیب روشهای آموزش چهره به چهره (Face to face) و یادگیری الکترونیکی (e-learning) است که با هدف ایجاد تجربه یادگیری انعطاف پذیر و موثر مورد استفاده قرار می گیرد.

یادگیری تلفیقی (Hybrid Learning):

یک رویکرد آموزشی است که در آن برخی افراد به صورت حضوری و برخی افراد به صورت مجازی و آنلاین (همزمان) در جلسه شرکت می کنند. آموزش به طور همزمان با استفاده از فناوری هایی مانند ویدئو کنفرانس به یادگیرندگان از راه دور و حضوری صورت می گیرد.

آموزش همزمان (Synchronous):

یکی از انواع یادگیری الکترونیکی (مجازی) است که در آن استاد و دانشجو به طور هم زمان در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت میکنند مانند وب کنفرانس ویدئو کنفرانس و کلاس مجازی

آموزش غیر همزمان (Asynchronous):

یکی از انواع یادگیری الکترونیکی (مجازی) است که در آن استاد و دانشجو در زمانهای متفاوت با استفاده از بستر سامانه یادگیری الکترونیکی (LMS) در فرآیند یاددهی یادگیری شرکت می کنند.

سامانه مدیریت یادگیری الکترونیکی (LMS):

محیط آموزشی مبتنی بر وب است که با استفاده از آن محتوای آموزشی در قالب چند رسانه ای و با استفاده از نرم افزارهای تحت وب به فراگیران ارائه میشود و کلیه فعالیتهای آموزشی دانشجویان و اساتید را به روش خودکار ثبت، پیگیری و مدیریت می نماید.

ماده ۳: شرح وظایف

تبصره ۱: حیطه اعضاء هیأت علمی - فراگیران

- ۱- انجام نیازسنجی جهت تعیین نیازهای آموزشی اساتید در حوزه TEL
- ۲- توانمندسازی اساتید در بکارگیری TEL با روش های متنوع (کارگاه - کلاس - جزوه - پمفلت - گاهنامه و ...)
- ۳- توانمندسازی دانشجویان در بکارگیری فناوری نوین
- ۴- بررسی زیر ساختهای آموزشی برای انجام آموزش ترکیبی تلفیقی
- ۵- ایجاد بستر مناسب برای انجام فرآیند یاددهی یادگیری بر مینای TEL
- ۶- ایجاد انگیزه مناسب در اساتید برای به کارگیری فناوری نوین در فرآیند یاددهی یادگیری
- ۷- تشویق و ترغیب اساتید استفاده کننده از TEL به روش مؤثر
- ۸- صدور مجوز از سوی شورای آموزشی دانشگاه تا سقف ۴۰٪ از کل ساعات درسی به روش ترکیبی تلفیقی با تأیید مدیر گروه آموزشی
- ۹- صدور مجوز از سوی شورای آموزشی دانشگاه تا سقف ۱۰٪ کلاس درس به صورت مجازی با تأیید شورای آموزشی دانشکده

۱۰- صدور مجوز بیش از ۱۰٪ واحد درسی به صورت مجازی با درخواست مدیر گروه و ریاست دانشکده و تصویب شورای آموزشی دانشگاه

۱۱- صدور مجوز برای درس پیش دانشگاهی به صورت کاملاً مجازی

۱۲- صدور مجوز برای آموزش ۲۰٪ واحدهای عملی و کارآموزی در عرصه و کارآموزی با استفاده از فناوری ارتقاء دهنده یادگیری در مرکز مهارت‌های بالینی با شبیه سازها و واقعیت افزوده و هوش مصنوعی با تأیید شورای آموزشی دانشکده

۱۳- الزام ثبت حجم و محتوای دروس ارائه شده در سامانه LMS توسط اساتید

۱۴- الزام اساتید آموزش دهنده بر مینای فناوری TEL به تهیه و تدوین و ارائه دروس ترکیبی

۱۵- الزام اساتید آموزش دهنده دروس به صورت مجازی به لحاظ ارائه تکلیف و شرکت در تالار گفتگو

۱۶- الزام اساتید آموزش دهنده دروس به صورت مجازی به جهت برگزاری کلاس‌های تعاملی

۱۷- در صورت آموزش مجازی تیمی الزام اساتید به آگاهی از فعالیت و محتوی دروس اساتید دیگر گروه

تبصره ۲: حیطه سازمانی

۱- الزام اساتید به مشارکت فعال دانشجویان در سامانه آموزشی

۲- ایجاد بستر و زیر ساخت‌های سخت افزاری مناسب برای آموزش مجازی

۳- ایجاد بستر و زیر ساخت‌های نرم افزاری مناسب برای آموزش مجازی

۴- ایجاد بستر و زیر ساخت‌های سخت افزاری مناسب برای آموزش ترکیبی تلفیقی

۵- ایجاد بستر و زیر ساخت‌های نرم افزاری مناسب برای آموزش ترکیبی تلفیقی

۶- راه اندازی و توسعه مرکز مهارت‌های بالینی مجهز به سیمولیشن و XR و VR و ...

۷- تشویق مدیران گروه‌ها به آموزش اساتید در دروس انتخابی به صورت هیبریدی (تلفیقی) با تأیید شورای آموزشی دانشکده

۸- فراهم کردن شرایط مناسب برای جلسات دفاع از پروپوزال و پایان نامه و ژورنال کلاب‌ها و کارگاه‌ها به صورت تلفیقی

تبصره ۳: حیطه مالی اداری

- ۱- برگزاری جلسات مشترک با معاونت توسعه مدیریت و منابع برای تأمین بودجه مورد نیاز اجرای برنامه‌های ترکیبی - تلفیقی
- ۲- مکاتبه با وزارت متبوع و جذب حمایت‌های مالی برای توسعه زیرساخت‌ها و تجهیزات مورد نیاز آموزش تلف ترکیبی - تلفیقی
- ۳- جذب حمایت مسئولین ارشد دانشگاه برای ایجاد بسترهای لازم در اجرای آموزش‌های ترکیبی - تلفیقی

تبصره ۴: حیطه امنیت و پشتیبانی

- ۱- تدوین سیاست‌های امنیتی برای حفاظت از داده‌های دانشجویان و اساتید در محیط‌های الکترونیکی
- ۲- ایجاد واحد پشتیبانی فنی برای رفع مشکلات مرتبط با ابزارهای الکترونیکی و فناوری‌های نوین

تبصره ۵: حیطه ارزیابی و بهبود مستمر

- ۱- الزام دانشکده‌ها به برگزاری حداقل یک آزمون تلفیقی (حضور و الکترونیکی) در هر نیمسال تحصیلی
- ۲- جمع‌آوری گزارش‌های پایان نیمسال از دانشکده‌ها در خصوص نحوه اجرای آموزش‌های ترکیبی - تلفیقی و چالش‌های پیش‌رو
- ۳- طراحی و اجرای سیستم ارزیابی اثربخشی آموزش‌های ترکیبی - تلفیقی بر اساس شاخص‌های کیفی و کمی
- ۴- ارائه گزارش‌های جامع به معاونت آموزشی دانشگاه در پایان هر نیمسال تحصیلی برای بهبود مستمر برنامه‌ها

ماده ۴: بهره‌وری

- ۱- دانشجویان
- ۲- اساتید
- ۳- سازمان

ماده ۵: ارزشیابی

بررسی با چک لیست های تهیه شده در پایان هر نیمسال تحصیلی از دیدگاه دانشجو، استاد و مسئولین آموزشی در حوزه TEL

ماده ۶: پایش

۱- تجزیه و تحلیل داده ها و نتایج نظر سنجی

۲- ارتقاء موارد انجام شده و نقاط مثبت

۳- برطرف کردن موارد نقص و نقاط منفی

۴- ارائه بازخورد به مسئولین ذیربط (مدیران گروهها، رؤسای دانشکده ها، معاون آموزشی دانشگاه و ...)

این آیین نامه در ۶ ماده و ۵ تبصره در تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۲۹ در شورای آموزشی دانشگاه به تصویب رسید.